

Preses relīze 13.12.2024.
Autore: Dr.sc.administr. Inese Lūsēna-Ezera

VPP "Izglītība" pētniece piedalās augsta līmeņa konferencē par Pieaugušo prasmju novērtēšanas programmas (PIAAC) rezultātiem

Valsts pētījumu programmas "Izglītība" (VPP "Izglītība") projekta "Pierādījumos balstītu risinājumu izstrāde pieaugušo efektīvai profesionālās kompetences pilnveidei un tās rezultātu pārneses uz praksi novērtēšanai Latvijā" (projekta Nr. VPP-IZM-Izglītība-2023/4-0001) RTU Liepājas Akadēmijas profesore un vadošā pētniece **Inese Lūsēna-Ezera** 2024. gada 11. decembrī piedalījās Izglītības un zinātnes ministrijas organizētajā konferencē "[Pieaugušo prasmes: cilvēkkapitāla attīstības priekšnoteikums](#)".

Konferencē tika publicēti Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) [Starptautiskās pieaugušo prasmju novērtēšanas programmas](#) (PIAAC - *Programme for the International Assessment of Adult Competencies*) Latvijas pirmie rezultāti. Laikposmā no 2022. līdz 2023. gadam 31 valstī tika vērtētas trīs pieaugušo prasmes pieaugušajiem vecumā no 16 līdz 65 gadiem: **tekstpratība** – prasme apieties, uztvert, analizēt rakstīto vārdu un tekstu plašā nozīmē, **rēķinpratība** - prasmi rīkoties ar skaitļiem un citiem matemātiskiem jēdzieniem, un **adaptīvās problēmu risināšanas prasmes** - prasme izsekot cēloņsakarībām un rast risinājumu problēmām, ar kurām persona iepriekš nav saskārusies.

Šī bija pirmā Latvijas dalība Pieaugušo prasmju pētījumā un tajā piedalījās 6563 pieaugušie. Ar Latvijas pieaugušo prasmju rezultātiem konferencē iepazīstināja OECD Nodarbinātības, darba un sociālo lietu direktorāta Prasmju un gatavības nākotnei nodaļas darba tirgus ekonomiste Elifa Bahara (*Elif Bahar*) un OECD PIAAC projekta

Press release 13.12.2024.
Author: Dr.sc.administr. Inese Lūsēna-Ezera

SRP "Education" researcher participates in a high-level conference on the results of the Adult Skills Survey (PIAAC)

Professor and leading researcher **Inese Lūsēna-Ezera** from the RTU Liepaja Academy, representing the State Research Programme "Education" (SRP "Education") project "Elaboration of evidence-based solutions for effective professional competence development of adults and assessment of the transfer of its results into practice in Latvia" (project No. VPP-IZM-Izglītība-2023/4-0001), participated in a conference organised by the Latvia's Ministry of Education and Science on 11 December 2024. The conference, entitled "[Adult Skills: A Prerequisite for Human Capital Development](#)", focused on presenting the results of [Programme for the International Assessment of Adult Competencies \(PIAAC\)](#) conducted by the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD).

The conference marked the first publication of Latvia's results in the PIAAC study. From 2022 to 2023, 31 countries assessed three key skills among adults aged 16 to 65: **literacy** (the ability to engage with, comprehend, and analyse written texts broadly), **numeracy** (the ability to work with numbers and mathematical concepts), and **adaptive problem-solving** (the ability to identify cause-and-effect relationships and solve novel problems).

Latvia's participation in the study involved 6,563 adults. The results revealed that Latvia's adults scored an average of 248 points in literacy (OECD average: 260), 263

Latvijā vadītāja, Latvijas Universitātes profesore Aija Zobena. Pētījuma rezultāti rāda, ka Latvijā pieaugušie vecumā no 16 līdz 65 gadiem vidēji ieguva 248 punktus tekstpratībā (OECD vidējais rādītājs 260 punkti), 263 punktus rēķinpratībā (sakrīt ar OECD vidējo rādītāju) un 244 punktus adaptīvajā problēmu risināšanā (OECD vidējais rādītājs 251 punkts). Pētījuma rezultāti arī atklāj pieaugušo prasmju saistību ar ekonomiskajiem un sociālajiem rādītājiem Latvijā. Piemēram, pieaugušajiem, kuri sasnieguši augstāko līmeni rēķinpratības skalā, ir ievērojami labākas nodarbinātības iespējas salīdzinājumā ar pieaugušajiem, kuru vērtējums ir 1.līmenī vai zemāks. Līdzīgi rezultāti iegūti arī saistībā ar pieaugušo individuālo labklājību: pieaugušie, kuri ieguva augstāko prasmju skalas līmeni, ievērojami biežāk ziņoja par augstu apmierinātību ar dzīvi un ļoti labu vai izcilu veselību nekā pieaugušie, kuru prasmju sniegums ir 1.līmenī vai zemāks.

Konferences turpinājumā Latvijas Universitātes profesors Gundars Bērziņš uzsvēra pieaugušo prasmju mērījumu rezultātu nozīmi Latvijas cilvēkkapitāla un produktivitātes attīstībai, savukārt par pētījuma rezultātiem Latvijas cilvēkkapitāla stratēģisko izaicinājumu un sistēmisko risinājumu kontekstā paneldiskusijā runāja izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša, finanšu ministrs Arvils Ašeradens, ekonomikas ministrs Viktors Valainis un Labklājības ministrijas parlamentārais sekretārs Reinis Uzulnieks.

Oksfordas Universitātes Prasmju, zināšanu un organizācijas darbības goda biedrs, eksperts individuālo mācību kontu jautājumos, profesors Džonijs Sungš (*Johnny Sung*) konferences dalībniekus iepazīstināja ar individuālo mācību kontu pieejas ekosistēmu un galvenajiem soļiem individuālo mācību kontu ieviešanā un īstenošanā. Izglītības un zinātnes ministrijas Atveseļošanās fonda projektu ieviešanas nodaļas vadītāja Signe Briķe iepazīstināja ar izstrādāto vienoto digitālo portālu - www.spars.gov.lv kā nozīmīgu pieaugušo prasmju pārvaldības platformu ceļā uz vienotu un ilgtspējīgu pieaugušo izglītības sistēmu Latvijā.

Konferencē gūtā pieredze ir ļoti vērtīga VPP "Izglītība" projekta "Pierādījumus balstītu risinājumu izstrāde pieaugušo efektīvai profesionālās kompetences pilnveidei un tās rezultātu pārneses uz praksi novērtēšanai Latvijā" ietvarā, veicot gan esošās situācijas izvērtējumu pieaugušo profesionālās kompetences pilnveides īstenošanā, gan plānojot VPP projekta nākamo posmu - ietvara izstrādi pieaugušo efektīvai profesionālās kompetences pilnveides nodrošināšanai organizācijas un sistēmas līmenī atbilstoši Latvijas kontekstam.

points in numeracy (matching the OECD average), and 244 points in adaptive problem-solving (OECD average: 251). The findings also highlighted correlations between adult skills and socioeconomic indicators in Latvia. For instance, individuals achieving the highest proficiency level in numeracy had significantly better employment prospects compared to those scoring at or below level 1. Similarly, higher proficiency in skills correlated with greater personal well-being, with individuals at the top skill level reporting higher life satisfaction and better health than those at or below level 1.

During the conference, Elif Bahar, a labour market economist at the Skills and Future Readiness Division of the Directorate for Employment, Labour and Social Affairs at the OECD, and Aija Zobena, the Latvia's PIAAC project leader and professor at the University of Latvia, presented the Latvia's results. Professor Gundars Bērziņš from the University of Latvia emphasised the importance of the findings for Latvia's human capital and productivity development. A panel discussion on strategic challenges and systemic solutions for Latvia's human capital featured Minister for Education and Science Anda Čakša, Minister for Finance Arvils Ašeradens, Minister for Economics Viktors Valainis, and Parliamentary Secretary for the Ministry of Welfare Reinis Uzulnieks.

Professor Johnny Sung, Honorary Fellow in Skills, Knowledge, and Organisational Performance at the University of Oxford and an expert on Individual Learning Accounts, introduced the conference participants to the ecosystem and key steps in implementing individual learning accounts. Additionally, Signe Briķe, Head of the Recovery Fund Project Implementation Department at the Ministry of Education and Science, presented the unified digital portal, www.spars.gov.lv, as a significant platform for managing adult skills and establishing a cohesive and sustainable adult education system in Latvia.

The insights gained from the conference will be highly valuable for the SRP "Education" project, particularly in evaluating the current state of adult professional competence development and planning the next phase of the SRP "Education" project - elaborating a framework for effective professional competence development for adults at both organisational and systems levels, tailored to the Latvia's context.